

„Dermatologia estetyczna” pod redakcją Leslie Baumann

Wydawnictwo Lekarskie PZWL 2013

Przeegl Dermatol 2013, 100, 340–341

Medycyna (dermatologia) estetyczna oraz kosmetyka (kosmetyka) lekarska zajmują obecnie znaczące miejsce w specjalnościach lekarskich. Wynika to z narastającego zapotrzebowania pacjentów na takie świadczenia, a także ze względów ekonomicznych. Istnieje wiele kontrowersji wokół nomenklatury oraz zakresu zagadnień, jakimi powinna się ta dziedzina zajmować, zarówno jeżeli chodzi o stronę naukowo-badawczą, jak i praktyczną. Nadal nie wiadomo, czy dermatologia estetyczna ma stanowić odrębną specjalność czy nadspecjalność i czy tytuł specjalisty w tej dziedzinie, jeśli istnieje, powinien być przyznawany jako samodzielny czy też po uzyskaniu specjalizacji na przykład w dziedzinie dermatologii lub chirurgii. Odzwierciedleniem tych problemów są także wątpliwości dotyczące szkolenia w dziedzinie szeroko pojętej dermatologii estetycznej: Kto powinien je prowadzić? Jak powinien wyglądać program? Otwarte pozostaje także zagadnienie zakresu uprawnień do wykonywania określonych zabiegów, często na granicy zabiegów inwazyjnych, oraz ich odgraniczenia od chirurgii estetycznej. Wydaje się, że właściwą nazwą dla tej stosunkowo nowej specjalności jest „dermatologia estetyczna” (ang. *cosmetic dermatology*), aby podkreślić, że jest to w istocie gałąź dermatologii. Pod uwagę bierze się też określenie „medycyna estetyczna”.

Liczne publikacje, także podręcznikowe, dotyczące dermatologii estetycznej ukazujące się na rynku wydawniczym w Polsce prezentują bardzo różny zakres wiedzy. Często powtarzają one treści zawarte w podręcznikach dermatologii, co wydaje się niepotrzebne. Na tym tle wyróżnia się wydany ostatnio przez Wydawnictwo Lekarskie PZWL podręcznik „Dermatologia estetyczna”, którego redaktorem jest prof. Leslie Baumann, łącząca pracę w Instytucie Naukowym Medycyny Estetycznej i Katedrze Dermatologii. Jest to – jak się wydaje – opracowanie przeznaczone dla lekarzy, w domyśle dermatologów, specjalizujących się w dermatologii estetycznej lub pogłębiających wiedzę w tej dziedzinie.

Książka została podzielona na 6 części. W pierwszej przedstawiono podstawowe problemy nauki o skórze, uwzględniając ich przydatność dla adeptów dermatologii estetycznej. Omówiono kolejno zagadnienia dotyczące naskórki, skóry właściwej i tkanki tłuszczowej oraz ich fizjologii. Osobne miejsce zajmuje tematyka otyłości i *cellulitis* oraz ich leczenia. W tej części

znalazły się zagadnienia związane z immunologią skóry, wpływem hormonów na skórę i starzeniem się skóry. Osobny rozdział poświęcono fotostarzeniu. Na koniec obszernie omówiono wpływ odżywiania i odpowiednich diet na skórę. Zwraca uwagę bardzo nowoczesne ujęcie poszczególnych zagadnień, różniące się zasadniczo od opracowań znanych z podręczników dermatologii i tzw. kosmologii wydawanych w Polsce. Doskonała dokumentacja fotograficzna i graficzna oraz stosunkowo aktualne piśmiennictwo dopełniają tę część monografii. Wydaje się, że bardziej korzystne byłoby przeniesienie zagadnień dotyczących otyłości i *cellulitis* oraz starzenia się skóry do innych rozdziałów. To przecież nie jest ani morfologia, ani fizjologia.

Druga część, zatytułowana „Typy skóry”, poświęcona jest klasyfikacji skóry (cery): tłustej, suchej i wrażliwej. To ostatnie określenie – oryginalne i nowe – obejmuje problemy trądziku, *rosacea* i odczynów kontaktowych. Klasyfikacja ta wydaje się w pewnych punktach kontrowersyjna. W odrębnym rozdziale omówiono pigmentację skóry, również kolorowej, jej zaburzenia i odpowiednie postępowanie. Na szczególne podkreślenie zasługuje oryginalny system klasyfikacji typów skóry opracowany przez autorkę. Omawiane treści zostały ujęte w sposób bardzo praktyczny i uzupełnione fotografiami.

Część trzecia dotyczy wybranych problemów skórnych: trądziku, *rosacea*, skóry palącej i piekącej (określenie autorki), kontaktowego zapalenia skóry, skóry pomarszczonej, a także pilingów, które powinny się znajdować w następnym rozdziale – o zabiegach. W oryginalny sposób ujęto temat zapobiegania zasinieniom wokół oczu i ich leczenia. Zwraca uwagę bardzo trafny dobór zagadnień w tej części w porównaniu z innymi podręcznikami, w których przytacza się często wiele różnych schorzeń dermatologicznych, którymi dermatologia estetyczna na co dzień się nie zajmuje.

Część czwarta traktuje o wybranych zabiegach kosmetycznych, tj. zastosowaniu toksyny botulinowej, wypełniaczy, laserów, skleroterapii i leczeniu blizn. Jest to rozdział bardzo ważny, doskonale opracowany, zarówno teoretycznie, jak i praktycznie, szczególnie przydatny w codziennej praktyce dzięki doskonałym fotografiom i schematom.

Część piąta „Pielęgnacja skóry” poświęcona jest m.in. produktom do pielęgnacji (także w aspekcie przepisów

prawnych) oraz filtrom przeciwsłonecznym, retinoidom, preparatom do mycia, nawilżania, środkom przeciw przebarwieniom, przeciwzapalnym, antyoksydantom, związkom zapachowym i konserwantom. Pojawiają się tu pewne powtórzenia, ale informacje zawarte w tym rozdziale są warte szczególnej uwagi. Brakuje kilku klasycznych zabiegów, takich jak np. masaże.

Część szóstą rozpoczyna rozdział o bioinżynierii skóry, w którym przedstawiono wiele urządzeń i aparatów do pomiarów różnych parametrów stosowanych w celu lepszej i dokładniejszej diagnostyki. W kolejnym rozdziale zaprezentowano skale stosowane w klasyfikacji zmian skórnych przydatne w dermatologii estetycznej, co może ułatwiać badania porównawcze i porozumiewanie się w badaniach zespołowych. Na zakończenie omówiono zagadnienia psychospołeczne związane z dermatologią estetyczną.

W recenzowanym podręczniku nie ujęto zagadnień związanych z włosami i paznokciami, co chyba autorzy potraktowali jako odrębne tematy, wymagające osobnych opracowań. Brakuje również informacji o makijażu.

Sądzę, że słusznie nie wspomniano o metodach chirurgicznych, w tym o krioterapii, pozostawiając tę tematykę chirurgom estetycznym, choć niektóre ośrodki dermatologii estetycznej w Polsce oferują również tzw. małą chirurgię. Są to jednak zagadnienia na odrębną monografię, która zresztą ukazała się w Polsce i została opracowana na bardzo wysokim poziomie.

„Dermatologia estetyczna” pod redakcją Leslie Baumann to nowa, bardzo cenna, oryginalna i świetnie opracowana monografia, którą można polecić wszystkim zainteresowanym dermatologią estetyczną.

Kazimierz Jakubowicz